

Ćwiczenia na płynne czytanie – wskazówki do pracy

Chęć do czytania rozwija się u dziecka przede wszystkim przez doświadczenie wspólnego „czytania” książek z rodzicami. Dzieciom warto czytać już od wieku niemowlęcego. Dzięki takim praktykom u dziecka w sposób naturalny rozwija się potrzeba obcowania z książką i dość szybko wyzwała się potrzeba opanowania umiejętności czytania oraz chęć poznawania funkcji pisma.

Ucząc dzieci czytania, należy od początku jednocześnie wyrabiać umiejętność rozumienia tego, co się czyta. Zdolność tę kształtuje się, gdy dziecko uważnie słucha i stara się obserwować tekst czytany przez dorosłego, a także gdy samodzielnie czyta – zarówno głośno, jak i po cichu. Następnie opowiada to co przeczytało lub odpowiada na zadane pytania.

Warto zwracać uwagę na to, by wybierać książki czy czasopisma bogato ilustrowane, bowiem ilustracje odnoszące się do tekstów ułatwiają rozumienie czytanego tekstu i sprawiają, że dziecko zaciekawia się tematem, myśli o tym, co czyta, dzięki temu czytanie ma charakter pełny, czynny, a nie mechaniczny. Ponadto rodzic może zaprosić dziecko, aby odszukało w tekście zdanie pasujące do ilustracji.

U dziecka z trudnościami w czytaniu powinno się preferować **czytanie głośne**, które daje możliwość kontroli poziomu czytania. Warto wiedzieć, że czytanie głośne służy wyrabianiu techniki czytania. Natomiast ciche czytanie można sukcesywnie włączać jako ćwiczenie, gdy dziecko czyta coś dla siebie lub poszukuje informacji. Warto poczekać na moment, gdy opanuje ono technikę czytania i upora się z błędami w czytaniu. Niekiedy dziecku należy pomóc przejść z etapu czytania głośnego do cichego. Można to zrobić w następującej kolejności: najpierw czytanie ogólne z naturalną siłą głosu, następnie czytanie szeptem, a potem czytanie wzrokiem z „wyłączonym” głosem. W początkowej nauce czytania może sobie pomagać, przesuwając palec lub wskaźnik pod czytany tekst, umieszczając pod czytany wiersz liniijkę.

Warto by rodzice prezentowali wyrozumiałe podejście w czasie, gdy dziecko trenuje czytanie. Istotne jest, by rodzic przekonał dziecko do **codziennego treningu** czytania poprzez umiejętną zachętę. Należy się wystrzegać komentarzy, które wzbudzają u dziecka poczucie winy i zawstydzają je. Wskazany sposób motywowania do czytania jest ukazywanie dziecku korzyści z czytania i wykorzystania tej umiejętności do wykonania czegoś praktycznego, np. przeczytania przepisu i upieczenia ciasteczek.. Również sprawdzonym pomysłem jest propozycja, by dziecko poczytało innym, np. babci, dziadkowi czy młodszemu rodzeństwu.

Warto wiedzieć, że **czytania można nauczyć się tylko za pomocą czytania**. Ważne jest, by trening czytania odbywał się także podczas dni wolnych od nauki, bowiem przerwy negatywnie wpływają na już opanowane umiejętności. Jeśli dziecko nie czyta podczas wakacji, zawsze następuje pogorszenie i może się okazać, że wyuczone tempo i technika czytania znacznie się obniżyły.

Wskazówki do prowadzenia codziennego treningu głośnego czytania

1. Rodzic wspólnie z dzieckiem wybierają książkę.
2. Przed czytaniem, rodzic przeprowadza krótkie ćwiczenia oczu:

Oto propozycja ćwiczenia przed czytaniem. Rodzic mówi do dziecka:

Weź do ręki ołówek, trzymaj go na wysokości wzroku przy ugiętej ręce, a następnie spójrz na wybrany punkt na ołówku i „rysuj” linie poziome – z lewej strony ciała do prawej, tak daleko jak nadążasz wzrokiem. Potem „rysuj” linie pionowe – od góry do dołu, tak daleko, jak nadążasz wzrokiem. Potem „rysuj” różne wzory: fale, chmurki, słoneczko. A teraz zbliż ołówek do nosa i odsuń go nieco dalej. Cały czas podążaj za przedmiotem tylko wzrokiem, głowa i szyja są nieruchome.

3. Rodzic informuje dziecko, w jaki sposób będzie ono czytało tekst, np. ze wskaźnikiem, stosując metodę sylabową.

„Wskaźnik” do czytania, pozwala dziecku na utrzymanie wzroku na czytanim tekście, ułatwiając przy tym orientację na kartce. Wskaźnik dziecko może wykonać samodzielnie.

4. Dziecko czyta razem z rodzicem – tzw. „czytanie po śladzie” (według zaleceń prof. M. Bogdanowicz): rodzic czyta ściszym głosem, bardzo wolno, przeciągając jakby śpiewając, a dziecko czyta nieco głośniejszym głosem, podążając za rodzicem.

Uwaga prof. Marty Bogdanowicz. Rodzic czyta całymi wyrazami, unikając głoskowania i skandowania sylab. Już po kilku razach codziennego treningu technika czytania dziecka ulegać będzie poprawie, a tempo czytania się przyspieszy. Gdy dorosły usłyszy, że dziecko zaczyna czytać pewniej, głośniejszym głosem, powinien powoli ściszać głos do szeptu i skracać śpiewne wydłużanie wyrazów.

5. Dziecko czyta głośno tekst wskazaną techniką – sylabami lub całościowo (przynajmniej dwa razy).
6. Rodzic nagradza słownie dziecko za wysiłek i postępy w czytaniu.

Uwzględnianie powyższych sugestii wpływa na poprawę umiejętności czytania i doprowadza do stosowania przez dziecko coraz bardziej efektywnych strategii czytania. W sposób naturalny przechodzi ono od czytania sylabami do całościowego ujmowania wyrazów i tekstu.

Literatura: ORTOGRAFFITI z Bratkiem Czytam z Bratkiem. Trening czytania dla uczniów I-III szkoły podstawowej Izabela Mańkowska, Małgorzata Rożyńska